

gyár által több lemezre fölvelt „Az ember tragédiáját“. (Huzamosan a tanuló nem képes tisztára fülét foglalkoztató figyelésre!) A népdalok, népköltészeti felvételek valóban jól értékesíthetők. De „a világirodalom megtanulása hanglemek segítségével“ szerző túlzása. A termszetrájban az állatok, főképen az énekes madarak hangjáról fölvev lemezek hasznosak. A földrajzban a tanult ország rész, vagy ország jellemző ének- és zeneszámait tehetik a képet tökéletesebbé. De vannak alkalmas lemezek a vallás tanítás részére is. A tornában az indulók használhatók fel kísérő zenének. A lemezek még iskolai ünnepélyeken is foroghatnak. A megoldást úgy gondolja, mint az oktatófilmeknél: központilag kezelt lemezzraktárból való időszertint igényléssel.

Mesterházy Jenő ismerteti *Budapest legrégibb temetőjét*, a benne nyugvó nevezetes halottak sírjait. Elolvasása hasznos azoknak, akik kiránduló tanulókat a Köztemetőbe vezetnek.

Németh Sándor *a közkönyvtáraknak a nevelőmunka körébe való hatásosabb bevonását tartja szükségesnek*. A könyvtár használatára nevelni kell az ifjúságot, a könyvtárnak pedig gondoskodni megfelelő minőségű és mennyiségű könyvről. Ismerteti az Amerikai Egyesült Államok Evanston-plánját, amely biztosítja az iskolának kölesönkönyvekkel és folyóiratokkal való ellátását. A könyvtár és az iskola között élő kapcsolatot kell teremteni (Hej! ha ezt itt Szegeden is meghallanák a könyvtárak!)

A folyóirat mindkét száma még 3—3 mintatanítást közöl, valamint bő irodalmi ismertetőt és folyóiratszemat.

A Jövő Utjain 1938. évi 6. számában Steglehner Etelka „Nőnevelés a magyar tanyán“ c. egy a népért dolgozó tanítónőnek beszámolóját olvasunk. A falu leánygyermekai, asszonyai tudásban elmaradottak, amit a nép helytelen felfogása és nemtörődömsége hoz magával. Az erkölcsi érzék gyenge lábon áll. A trágárság megdöbbenően mindennapos. Ilyen körülmények után a falusi nő igénytelen ugyan, de főleg szellemi téren. Sem mint háziasszony, sem mint anya nem tudja környezetét emelni, kellően támogatni. Cikkíró tanítónő ilyen környezetbe kerülve sok nehézség után alkotja meg a MANSZ helyi szervezetét és indítja meg a szőnyeg, vászon és gyapjúszővést. Az áldozat és lankadatlan kitartás meghozta gyümölcsét. A falu asszonyai a nekik való munkát kedvvel végzik, anyagi hasznát látják, felfogásuk emelkedik, törődnek a jobb és változatosabb táplálékok főzésével. Sikerei bizonyára bátorítani fognak sok lelkes tanítót és tanítónőt. Ilyen munka menti meg népünket és nemzetünket a pusztulástól!

sz. Csorba Tibor tanulmánya „*A film a tanuló életében*“. Külföldön és hazánkban mind gyakrabban szerepel a film. A gyermek szereti a mozit, ez tagadhatatlan. Káros hatása van, de nem a mozinak, hanem a mozikban lejátszott nem megfelelő filmeknek. Ezért igyekeznek mindenütt a filmeket pedagógusok vizsgálatai és tökéletesítés után vetíteni a gyermek elé. Szerző Anglia filmoktatási szervezetét ismerteti. Az iskolák vetítő gépei háromfélék. Legnagyobb részük 16 mm-es néma filmvetítő, de van 16 mm-es és 9,5 mm-es hangos és 35 mm-es néma. A filmkölesönzés nem egy középponttól történik, mint nálunk, hanem a mi főigazgatóságainknak megfelelő helyi ne-

velési hatóságoktól. Ezek kerületük iskoláinak filmen kívül vetítógépet is kölcsönöznek. Filmkönyvtárak is van. Elősegíti ez a hatóság, hogy az iskolák vetítő gépet és filmeket vásárolhassanak. A nagyobb mozikkal meg-egyezőnek egyes az ifjúság számára is előadható filmek vetítésére. A fil-meket állandóan tanulmányozzák ezek a hatóságok és erről évi jelentésben számolnak be. Az iskolafilmek tárgyát a gyermekek életkora szerint álla-pítják meg. Az 5—11 évesek számára 3 perces filmeket készítenek. Nincs egyöntetű vélemény arról, hogy a hangos, vagy a néma film jobb-e? Való-színű, hogy egyes esetben a néma jobb a hangosnál. Bevált mód a bemu-tatást megelőző rövid ismertetése a film témájának. Az iskolai film ne tart-son 10 percnél tovább. A filmoktatás főleg a gyenge tanulók számára mu-tatkozott értékesnek, s számukat apasztotta. A pályaválasztást is elősegíti a film. Ezen ismerheti meg a tanuló egyes foglalkozási ágak munkakörét. Ilyen célzatú filmek főleg Francia- és Németországban vannak.

Baloghy Mária a *svéd szövetkezetek népnevelő munkáját* ismerteti ta-nulmányútja kapcsán.

A folyóirat felhívást intézett a nevelőkhöz gyermekmonográfiák ké-szítésére és beküldésére. Ilyen monográfiát közöl most Serény Andortól.

Nyireő Éva ismerteti az újabb ifjúsági könyveket. Kár, hogy kevés szülő vehet erről a cikkről tudomást.

Közli a folyóirat még Fritz Redl (London) írását a *nevelő-közösség meg-valósításáról*. Az iskola célja az oktatást a nevelés szolgálatába állítani és ezenkívül közvetlenül, oktatáson kívül is nevelni. Ez csak az iskola és a szülők együttműködésével oldható meg. A gyermek viselkedése két ténye-zőtől függ, az egyéniség-tényezőtől és a helyzeti tényezőtől. Egyoldalúság nélkül is a helyzeti tényező a fontosabb a gyakorlati nevelés szempontjá-ból. A gyermek otthoni és iskolai viselkedése nagyrészt különböző. De a szülő és a tanár is más-más környezetben él. Ezek miatt tér el sokszor lényegesen a szülő és a tanár gyermekjelleme. A gyermek legközvetlenebbüi szülője előtt nyilatkozik meg, viszont a szülő leggyakrabban pedagógiailag tájékozatlan és elfogult. A gyermek leginkább serdülő korában esik ki a szülők hatása alól. A tanár viszont pedagógiailag fölkészült, egész korfuta-mában kezében van a gyerek, de egyénenkint való megismerése a nagyobb létszáma miatt nehezebb. A két fél más-más gyermeket lát, tehát azonos eljárás sem hoz mindig azonos eredményt. Ebből fakad a szülő és a tanár elégedetlensége a másik féllel. Ennek megszüntetését célozzák a szülői ér-tekezletek és a tanári fogadó órák. Ezen gondolatok vezették Redlt az osz-tályi nevelőközösség megalakítására. Tagjai a tanulók szülei, az osztályban tanító tanárok és az igazgató. Vezetője az osztályfőnök. Mindenki megfo-gadja és törekszik mindig nevelőként tekinteni a gyermekekre; a nevelő szem-pontot semmi más nem homályosíthatja el; a gyermek bizalmát feltétlenül felébredtetik és megtartják. Ítéletet a gyermekről bármelyik fél csak a má-sik meghallgatása után mond. A szükséges büntetéseket, vagy a gyermek felvilágosítását hibájáról, közös megbeszélés után teszik meg. Mindkét fél odahat, hogy a gyermek a másik félhez is bizalommal maradjon. Ez a bi-zalom élő valóság legyen a szülő és a tanár között és fordítva is! Meg kell értetni a szülővel, hogy gyermeke érdekeit sokszor osztálytársai ér-

dekeinek kell alárendelni. De maga az osztályközösség is kell, hogy az egész intézet érdekei alá vesse magát. Az osztálynak sajátos célját tisztán kell látni. Ebben az esetben (középiszkola II. osztálya) előkészítés a serdülő korra: a „gőlyamese helyreigazítása“ a szülőkkal egyetértésben, a „nemi felvilágosítás“ és ezzel a „szexuális nevelés“. De az új tárgy (a latin nyelv) is az érdeklődés központjába kerül: miként könnyítse meg a kezdetet a tanár és a szülői ház.

A Magyar Tanítóképző ez évi októberi számában Juhász Béla *gondolatait közli az új liceumi nevelésről*. Felcsendül első soraiban az aggodalom, hogy nem tudván a múlttól elszakadni, a liceum esetleg marad az, amiből lett: tanítóképző. Hozzá kell szokni, hogy a liceumról szóló törvényben a „tanító“ szó nem fordul elő. Cikkiró is látja, hogy sokáig fog tartani, amíg a közönség is mást fog látni ebben az iskolatípusban, mint tanítóképzőt. Rá kell nevelni a közönséget, hogy ez az iskola „erőteljes polgári középosztály megteremtésére hivatott (és ebből épen a *polgári iskolát* mellőzték ki! tesszük mi hozzá). A liceum tananyagának az élet haladásával szoros kapcsolatban kell lennie és „nem öregedhetik meg“ *mint a középiskolában*. A liceumban élettől elvonuló tanár nem lehet, sem tudományt „fitogtató“. *Gyakorlati embereket* kell nevelnie. „A liceumban a nevelő munka *nemzeti és nemzetnévelés*“. Cél a személyiség nevelése. A liceumi tanár csak fejlett nevelői gondolkodással fogja tudni teljesíteni hivatását. A nevelési tanulmányok mellett a főiskolai szaktudományokra is elő kell készítenie. Ne akarja a tanár tanítványait mindenáron az esetleg neki nem megfelelő tanítói pálya felé terelni. A kiválogatás (tanítói pálya felé) sok ismeretet kíván. Ez annál fontosabb, mert a liceum „rengeteg féle pályára vezet embereket. Meg kell teremteni a dolgoztatás elvét, de egy pályára előkészítő szakszerű nevelés, munkaiskola nélkül. A tanár ne nehezedjék a tanuló kíváncsi akarati tevékenységére. Erőltetés nélkül kell munkára vezetni a növendékeket. A gimnáziumok és polgári iskolák tanításterve nem döntő a továbbhaladásra: tényekre, megfigyelésekre van szükség. A liceum tantervének rugalmasnak kell lennie, betoldásnak és kihagyásnak lehetőségét hagyni. Az erkölcsi szempontnak mindenkor és mindenütt uralkodnia kell. Az egyházas nevelés sem hanyagolható el.

Bali Mária Ildefonsa cikke „*A gyakorlati társadalomtan a magyar leánynevelésben*“. A szociális érzék gyenge a gyermekben. Sokszor a szülő is gyengíti ezt. Az „egyke“ gondolata ezt az antiszociális érzéket növeli. Ezen csak a hathatósabb vallási nevelés segíthet.

A folyóirat 9. számában Barabás Endre *a határon túli magyarsággal fennálló kultúrkapcsolatainkról* tájékoztat. A nemzetetől elszakított magyarsággal mindig voltak kapcsolataink és ez még erősebb mértékben tapasztalható más nemzeteknél. Erre útmutató példával szolgál Nagybritánia, Németország és Olaszország. Ezekről tanulnunk lehet és kell. Ezt a célt szolgálja a Magyarok Világszövetsége is. A fajtestvéreket elhelyezkedésük, gazdasági és kulturális életük számontartásával figyelemmel kell kísérni. A kultúrkapcsolatokat idegenben élő testvéreinkkel ki kell építeni és erősíteni. A pedagógus a maga érdeklődési körében figyelje éber szemmel testvéreink